

פרוטוקול מס. 259 261

מישיבת ועדת הפנים ואיכות הסביבה, שהתקיימה
ביום ששי, ט' בשבט תשל"ז - 28.1.77, משעה 08.30.
(בתל-אביב, במרכז לשלטון מקומי)

נוכחים - חברי הוועדה:

י. ארידור - היו"ר
י. באר
א. גבלבר
אסתר הרליץ
א. ורדיגר
א. יריב
ח. קאופמן
ד. קורן
ב.צ. קשת

מזמנים:

מר מליון - מזכיר המרכז לשלטון מקומי
אברהם הכט - משרד הפנים

מזכיר הוועדה:

י. ברזני

קצרנית:

שולמית פרג

המסבר ברשויות המקומיות - הצעה לסדר
היום של ח"כ י. ארידור.

בסדר-היום:

- 1053 -

15.9.77 ב"ק (מקבל)

היו"ר י. אר"דור:

אני פותח את הישיבה.

על סדר היום - המשבר ברשויות המקומיות בענין העלאת המסים ברשויות המקומיות.

שמענו כי המרכז לשלטון מקומי החליט להעלות את המסים ב-30%-40%, ואילו משרד האוצר מתנגד להעלות מעל 25%, שזה שיעור האינפלציה.

רשות הדיבור למר מליון. בבקשה.

מר מליון:

אני מבקש להתנצל. בקשתי את ראשי הערים לבוא לישיבה זו, אך כנראה הם קבלו הודעתי זו מאוחר מדי, לכן הם לא באו.

אני אחזור לאותו מצב ולאותה תקופה שהיה משבר, והמרכז לשלטון מקומי התפטר, ולמה שקרה אחרי כן:

הנהלת המרכז לשלטון מקומי חזרה מהתפטרותה כעבור ששה שבועות בגלל המשבר, מאחר והגענו להסדר עם הממשלה, בעיקר עם משרד הפנים ומשרד האוצר, בקשר להעברת אותם הכספים שהיו מגיעים לרשויות המקומיות, וגם לגבי הסדר תשלומים. הכל בוצע על פי הסכם זה, פרט לסכום, שאולי הוא קטן. אבל הוא משמעותי - 150 מיליון ל"י שהיה אז במחלוקת, ושהוכר לאחר מכן ע"י הממשלה כי מגיע לנו. אולם, לצערנו, כסף זה עד היום הזה לא הועבר לרשויות המקומיות, אם כי רק אתמול אמר לנו החשב הכללי החדש - ואני מצטט אותו - "אני מטפל בו".

ידוע לנו כי מנכ"ל משרד הפנים, וגם אחרים, דברו נמרצות על מנת לבצע את מה שהובטח. החשב הכללי הנדיע לנו מה שהודיע, וזה כתוצאה מלחצים של משרד הפנים.

כסף זה חסר לנו. מדובר בסכום

של 150 מיליון ל"י.

בנוסף לזה, יש פיגורים לא משמעותיים, בעיקר ממשרד החינוך לרשויות המקומיות, אשר לצערי לא התכוננה לזה כדי שאוכל לנקוב במספר מדוייק. העיקר הוא, העברת כספים ממשרד החינוך לרשויות המקומיות. לא היה פיגור ולא היה גורם למשבר בכל הכספים שמגיעים לנו ממשרד הפנים. כלומר, כספים תמורת מענקים כלליים.

הנה, מסי הרכוש - כתוצאה מהסדר שנעשה בזמנו וכו' - נתקבלו. זה אחד חלקי שנים-עשר. הם נתקבלו ללא בעיה.

נראים סימנים שנסבול. - גם בשנה שעברה כך היה - עובדה היא שהכנסת מאשרת העברת תשלומים בהתחלה חלק מהשנה, שזה אחד חלקי חמשה-עשר; ובספטמבר הסכומים הם די משמעותיים עד שאנחנו מקבלים את היתרה של אחד חלקי שנים-עשר ואחד חלקי חמשה-עשר. זה אחד מגורמי המשבר.

מר מליון:

שמענו שהממשלה מתכוננת לעשות אותו הסדר. אמרתי כבר שההסדר של אחד חלקי חמשה-עשר לא יכול לחול.

כאשר חסר הכסף מתוך פיגורים, הרשויות המקומיות נאלצות לקבל מימון ביניים מהבנקים, ואז זה נושא 30%-40% רבית. נאמר שכסף זה הוא מהשוק החפשי. אבל בדרך כלל, זה נלקח מהבנקים. אכן זה עולה לנו הון תועפות, וזה כסף מיותר. בנוסף לזה, יש כספים שלא קבלנו אותם, והם מסתכמים ב-60 מיליון ליי נוספות ממקורות שונים אחרים. כך שבסך הכל חסר לנו היום - לעומת המוסכם והמובטח - סכום של כ-220-230 מיליון ליי וזה ביחד עם 150 מיליון ליי שהזכרתי קודם לכן. זה אמנם מוחזר לנו לאט לאט, אבל בחודש ספטמבר זה חסר לנו. יש הבדל של 30 מיליון ליי כקצוץ בתקציב. זה 1% שהממשלה החליטה לקצץ מהתקציב. כאמור, זה 30 מיליון ליי בערך, אשר תוך שנת הכספים זה לא היה תקציב רשויות מקומיות מחושב. פתאום מודיעים לנו שנקבל 30 מיליון ליי פחות.

משרד הפנים אישר סכום של 30 מיליון ליי יותר משהיה מיועד בהתחלה. תקציבים מאושרים עולים מעל ל-30 מיליון לירות. כך שבסך הכל - 30 מיליון ועוד 30 מיליון ליי - זה 60 מיליון ליי שחסרים לנו בקופה. כמובן, אם הולכת השנה, אז עוד יותר קשה המצב. זו בעיה ששיכת לשנת 1976.

בקשר לתקציבי פיתוח לשנת 1976 אני חייב לומר משהו: אמנם אושרו תקציבי פיתוח בסכום של 1.6 מיליארד ליי, בזה כלולים גם מיבני חינוך וכל מה שנוגע לחינוך - גני ילדים, בתי ספר. אבל הממשלה לא אישרה לנו השנה קווי אשראי מטעם הממשלה, כפי שהיא עומדת לעשות לגבי 1977. מכל מקום, סכום זה של 1.6 מיליארד ליי כולל כל עבודות ביצוע שנעשו ב-1976. זהו ההיקף שאושר. הוא הוגש ואושר. זה בא ממקורות שונים, וזה מיועד בעיקר למיבני חינוך. המקורות הם משרד החינוך ומפעל הפיס.

קראנו בהצעת התקציב שבשנה הבאה יאפשרו לרשויות המקומיות לקבל ממקורות ממשלתיים כ-600 מיליון ליי. זהו דבר שלא נעשה השנה.

זאת ועוד: סכום זה לפיתוח כולל גם השתתפות בעלים בסלילת כבישים ועוד, ובעיקר - הלוואות גם ממקורות אחרים, כמו בנקים.

אנחנו חושבים ש-1.6 מיליארד ליי לפיתוח בשנת 1976, לאור המצב במשק, היה סביר. אם כי פה ושם היו לחצים על ביצוע עבודות נוספות של זה איך גבול. אבל יש כמה דברים שהם בעדיפות ראשונה, זה קודם כל בתי ספר. קבלנו את הכסף, אם כי לא מספיק. כלומר, אנחנו חושבים שבעיקר מוסדות חינוך במיגזר הערבי - ששם יש פיגור גדול בקשר לכיתות סבירות, תנאי מגורים קשים מאד - אנחנו חושבים שטוב היה אילו ניתן לנו יותר כסף. אבל הוא מוגבל. לכן קביעת העדיפות היא גם כן קשה.

משרד החינוך לא הוסיף. פירוש הדבר שיש הקטנה, כי הכסף מאבד ערכו. ברור שאנחנו צריכים להסתפק אם מה שעומד לרשותנו. אך אם זה ימשך שנה-שנתיים, דוקא בעניני חינוך, אז פה ושם יאלצו הרשויות המקומיות לנהוג אחרת, דבר שהוא איננו רצוי, ובודאי במקומות קטנים מאד שהבעיות שם קשות.

אני מדבר על תקציבים שאושרו ע"י
משרד הפנים. כלומר, משרד הפנים מאשר תקציבי פיתוח אם יש
מימון.

השנה קרו כמה דברים שלא היו חזויים
בעת הכנת התקציבים. האומדן היסודי היה בהתחלת 1976 בסכום של
6.750 מיליארד ל"י. תוך השנה התווספו 2.5% תוספת שכר לעובדים.
ההסכם שנעשה הוא כזה ש-2.5% ניתנים השנה, ו-2.5% - בשנה הבאה.
זה נעשה בעקבות מה שניתן לעובדי ייצור. זהו ההסכם שנעשה עם
הממשלה.

אנחנו לא מדברים על אותה זחילה.
2.5% אלה באים מעל ומעבר לזחילה. לקחנו בחשבון שהזחילה השנה
היתה של 4.5%, ועל זה מתווספים 2.5% שלא היו חזויים קודם לכן.
פירוש הדבר, שזה 60 מיליון ל"י.

זאת ועוד: תוספת של 3% של מס ערך מוסף
על העובדים - שזה מסתכם ב-70 מיליון ל"י.

ועוד: לקחנו בחשבון התייקרות של 25%
מהתקציב המקורי. מסתבר שההתייקרות היו יותר גדולות. גם
משרד האוצר מודה בכך שההתייקרות הן ב-30%-40%. אנחנו שלמנו
לפחות 10% נוספים להתייקרות מעל האומדן, וזה מסתכם ב-275 מיליון ל"י
בערך.

דבר נוסף - גרעון מילות היה יותר גדול
מהאומדן בגלל עליית המדד או שינוי המדד. כך שהתווספו עוד
100 מיליון ל"י בערך על גרעון מילות מעל האומדן המקורי.

בסך הכל היינו צריכים להוסיף תוך שנת
הכספים את כל הסכומים האלה. על זה נתקבל מהממשלה בחזרה רק חלק.
קבלנו מהממשלה, נדמה לי, את 3% של מס ערך מוסף. שזה 70 מיליון ל"י
כל היתר "נאלצנו" לספוג. כאמור, זה בנוסף למה שנדרשנו לספוג
- 1%.

אני מפרט את הדברים האלה, כי יש
לזה השלכה. למעשה, אנחנו נדרשים ע"י הממשלה לעשות אומדנים
שהם, ביודעין, לא ריאליים. ומה קורה אחר כך? - שאנחנו
מגישים תקציבים לא-ריאליים, ואומרים "נמצא פתרון אחר כך".
והפתרון אחר כך מלווה עם אותם משברים, החפטריות וכו'.

על מנת למנוע את זה ולהיות קצת יותר
ריאליים לשנת 1977, אנחנו לא יכולים להרשות לעצמנו לבנות את
התקציבים על הנחות שאנחנו יודעים מראש שהן לא יתקבלו. ואם
אומרת הממשלה שיש להעלות מסי ארנונה כללית רק ב-25%, פירוש
הדבר שחסר לנו לא רק ב-1976, אלא אנחנו יודעים מראש ש-25%
אלה אינם יכולים לכסות ב-1977 אותן התייקרות שתהיינה לא
בשכר ולא התייקרות במשק. לכן אנחנו חייבים לדאוג לזה
ממקורות משלנו.

מכל מקום, כאשר יאמרו לנו בספטמבר שאנחנו
נספוג, אז לא נוכל. אם הממשלה סבורה שההתייקרות חהיה של 25%,
והיא תכריח אותנו להגיש תקציבים כאלה, אז אנחנו ביודעין נשלה
את כולם. זו ההתנגדות שלנו.

מר מליון:

כיום ארנונה כללית מכניסה לרשויות המקומיות 750 מיליון ל"ג שזה כ-10% מכלל התקציבים המאושרים לשנת 1976. כלומר, המשקל של כל הארנונה הכללית הוא פחות מ-10% בתקציב. זה נובע מהקפאת ארנונה כללית במשך 7-8 שנים מתור 12-13 השנים האחרונות. זה מישגה חמור להטיל על האזרחים כמה התייקרויות שקרו במשק. במקום זה, באה הממשלה ונותנת פיצוי על אי העלאה. ברור הוא שהממשלה הגדילה השתתפותה בכל שנה במקום הגדלת השתתפותו של האזרח. היום היא טוענת שאנחנו יותר מדי סמוכים על שולחן הכנסת. אנחנו לא רצינו בזה. אנחנו רוצים לגבות את המסים מאזרח שחייב לשלם בעד שירותים שהוא מקבל, כמו שהוא משלם בעד התייקרויות של מצרכים.

על פי חוק רשאות רשויות מקומיות לקבוע שעורי ארנונה כללית ללא כל אישורים מאף אחד, בתנאי שזה ייעשה לפני ה-1 במרץ בשנה. זה חייב לקבל אישור משר הפנים. אבל אם רשות מקומית מחליטה עד 30 בפברואר, אז היא איננה רשאית לקבל אישור מאף אחד, אלא רק מהמועצה. מבחינת סמכות גריידה, ולא מבחינת הצד הציבורי - כל רשות מקומית היא עצמאית. וכאשר המרכז לשלטון מקומי דן בזה, ולאור האישור של שר האוצר שלא תעלינה מעל 25%, אז אנחנו אומרים שההחלטה של השלטון המקומי, שזו החלטה ציבורית - ההמלצה לא יכולה לחייב, וכבר אמרתי מדוע 40% ולא 25%.

יש לנו ויכוח לגבי התחזית לשנה הבאה. הוויכוח לא רק עם שר האוצר, אלא יש לנו חלוקי דעות עם משרד הפנים לגבי התחזית של הכנסות עצמאיות. אנחנו חושבים שצריכה להיות לנו הכנסה של מעל 10 מיליארד ל"ג.

אני קובע בצער שעד היום לא ישבנו עם שר האוצר בקשר לתקציבי הרשויות המקומיות. קראנו בעחון, וגם קראנו משהו בהצעת התקציב, ואנחנו לא יודעים מה מתרחש לגבי התקציבים. אנחנו יודעים שהגידול יהיה בערך עד 10.2 מיליארד ל"ג, ויחסרו לנו, לעת עתה, - למעשה, אין לנו תשובה גם לאחר 40% - כך שלעת עתה ייווצר לנו עוד "חור" של כמה מאות מיליוני לירות שאיננו יודעים מניין ניקח. אנחנו מעריכים שיחסרו לנו בין 4 ל-5 מיליון ל"ג. אנחנו עדיין לא יודעים מה גובה המענקים שיינתנו לנו מהממשלה.

א. הכס: מנקודת ראות של משרד הפנים: בשנת 1976

חלה התקדמות די ניכרת, וזה התחיל בכך שהדיון התקיים בפברואר שנה קודמת, כך שלקראת 1975/76 גם הרשויות המקומיות וגם אנשי משרד הפנים בבואם לדון בתקציבי הרשויות המקומיות ידעו מה עומד לרשותם.

היו עקרונות משותפים לאישור התקציבים, ובהתאם לכך אושרו התקציבים.

מר מליון אמר שהיתה סטיה מסויימת - במקום 6.750 מיליארד ל"ג היה 6.9 מיליארד ל"ג. כלומר, שהתברר כי אומדן ההכנסות היה יותר גבוה מאשר בתחזית כלל הארצית המשותפת. הוא היה גדול בכ-50 מיליון ל"ג, שנוטר עד היום ללא פתרון.

אני מציין את זה על אף ההתקדמות שיש בענין זה, כי בשנים קודמות דובר על מאות מיליוני לירות.

אכן בחודשים שבתוך שנת הכספים המצב היה יותר קשה. על כל פנים, 50 מיליון ל"י של סטיה, זה פחות מ-1%. לאורך תקופה של תצי שנה קשה לדייק, כך שהמצב הזה לא נראה לנו קריטי במיוחד.

לגבי ההתפטרות של השלטון המקומי - זה קרה על אי מימוש הסכומים שנקבעו בתקציב המדינה כהעברה לרשויות המקומיות. אולם, אחרי הדיון שהיה עם שר הפנים ושר האוצר - חלק ניכר מהנושאים בא על תקונו.

באשר ל-5% בחודשים אפריל-מאי-יוני - זה לא שולם לרשויות המקומיות כי מכל סעיף שוחרר אחד חלקי חמשה-עשר. העניין פוזר מדצמבר עד מרץ, כך שזה יבוא בהדרגה עד סוף השנה. מצב זה הנו תקיף. אנחנו לא תובעים, וגם לא נתבע, שבתנאי אינפלציה שוחררו כספים. התקציב בנוי על התייקרות של 25%, כולל שכר ותוספת יוקר והפרשי הצמדה. לקראת סוף השנה קצב ההוצאות אינו דומה לחודשים הראשונים של השנה. מחייבים סיוור לרשויות המקומיות של הוצאה, וגם בתוך הרשויות המקומיות מחייבים צבירה, כך שהנושא הזה הנו תקיף. אנחנו נדרוש שעניין זה יימשך גם בשנים הבאות, בעיקר כאשר זה מבוסס על אינפלציה.

זאת ועוד: היה עניין של תוספת מס הכנסה. גם זה בא על תקונו. משרד הפנים קבל הקצבה של 60 מיליון ל"י

ועוד: סכום של 150 מיליון ל"י מהאומדן המקורי שמשרד האוצר הכיר בו, יבוא על תקונו בימים אלה, וזה לפי הנתיית שר האוצר לחשב הכללי. כנראה זה יהיה במלוות, ולא בתקציב, כי אין תוספת תקציב ואין פתרון אחר לעניין זה. יכול להיות שיהיו מלוות ע"י בנקים בתנאי רבית ללא הצמדה. אמנם זהו סכום של מיליונים, אבל הוא זעיר בהשוואה לשנים הבאות.

כך שנשארים שני סכומים - 30 מיליון ל"י שקוצצו בתקציב המדינה. סכום זה איננו, לא קיים; ועוד סכום של 50 מיליון ל"י שגלשנו מהתקציב.

יכול להיות שנאפשר להם לקחת סכומים

אלה במלוות נוספים.

מעבר לזה קיים פגור לא גדול של תשלומים

ממשרד החינוך.

נשארת הבעיה שמר מליון העלה אותה, ובצדק, זה עניין ההתייקרות במשך השנה. עוד בחודש אוגוסט היה ברור לנו שלשנת 1976 ההתייקרות יהיו מעבר ל-25% החזוי. אבל היתה דרישה כזו. אנחנו יודעים שזו לא החתייקרות האמיתית --- (היו"ר: אתם יודעים שזה לא נכון!) כך כתוב בתקציב. אנחנו איננו מתעלמים מזה. נאמר לי שהתחזית היא של עליה ב-30%. אבל תקציב המדינה יהיה בנוי על 25% תוך הנחיה מפורטת שהם יספגו את זה.

אנחנו עשינו כל מאמץ להביא לרשויות המקומיות הבנה זו. (היו"ר: ארידור: אתה טוען שההנחה של 25% התייקרות בתקציב המדינה איננה נכונה?)

בנקודה זו אני לא מוסמך לענות עד שלא אראה את התקציב הלאומי. אבל יש הודעה למשרדים, והיא מפורטת, שגם האינפלציה תהיה יותר מ-25%, ולכן יש להצטמצם במשאבים. כך פעלה הממשלה גם בשנת 1976, וכך זה יהיה גם בשנת 1977.

א. הכט:

מה שקרה הוא, שהאינפלציה הגיעה ל-30%, ואנחנו - גם משרד הפנים - הציג לאוצר חחזית שיש להתחשב ב-5% כדי להתגבר על זה משום שאי אפשר לספוג את זה. כמו כן משום שהתהליך שנקבע על דעת הממשלה הוא, שעקרונות התקציב ייקבעו עם השלטון המקומי. יהיה דיון עם שר האוצר, עם המזכיר של המרכז לשלטון מקומי, והדבר ייחתך עם השלטון המקומי, והסיכום יהיה משותף, כפי שהיה בשנה שעברה, כאשר משרד הפנים רואה שיש צורך להכיר בהתייקרות יותר גבוהה כביסוס לשנת 1977.

מכל מקום, אנחנו מניחים שההוצאה תהיה יותר גבוהה מהחזוי, ואנחנו מקווים ששר האוצר ייענה לזה. אם לא, אז הרשויות המקומיות יצטרכו לספוג את זה.

העמדה שלנו לגבי העלאת המסים נובעת וקשורה לגבי ההתייקרויות שיהיו. צריך לשמור על משקלם בעתיד, כפי שזה היה בשנתיים האחרונות. מדובר רק על ארנונה כללית. כל שאר האגרות קשורות בהתייקרות. לדוגמה: אגרת מים - מקבילה להעלאת מחיר הדלק; שכר לימוד - עולה בקצב מקביל להתייקרויות, וזה נקבע ע"י שר החינוך. על משרד החינוך לגבות את מלוא שכר הלימוד. זה נעשה פר-תלמיד. זה לגבי חינוך על-יסודי.

יש עוד שלושה סוגי מסים כלליים - מס עסקים, היטל עינוגים וסעד ונופש. היטל עינוגים מסתכם ב-40 מיליון ל"י, וסעד ונופש - 15 מיליון ל"י.

מר מליון: אנחנו מרוויחים מכרטיסי קולנוע. מאז שהוסר הפיקוח על כרטיסי קולנוע, אנחנו נקבל קצת יותר.

א. הכט: יש דיונים בשוליים. אבל ענין זה התייצב.

נשאר המס הבעייתי - מס עסקים - שהוא מוגבל. המס הזה יידון בוועדה דובר.

נשאר מס אחד שנמצא בשליטה מלאה של השלטון המקומי, שהוא גם יכול להיעשות ללא אישורו של שר הפנים - ארנונה כללית. עמדת שר הפנים היא, שצריך לשמור על המס ברשויות המקומיות. לכן מידת ההעלאה תידון בדיון משותף. היא תהיה קשורה באותם סכומי העלאה או ההתייקרויות, כאשר משרד הפנים חושב לדון על מעבר ל-30%. לכן העלאת המס תהיה של 30%.

היו"ר י. ארידור: כלומר, לגבי העלאת הארנונה ברשויות המקומיות אתם תצאו מהנחה ש-25% אינם ריאליים?

א. הכט: אותו אחוז צריך לחול גם בארנונה כללית. אם תביעת האוצר היום היא 25%, אז אנחנו נצא מהנחה שצריך להעלות ב-25%. הענין הזה תלוי בעיסקת חבילה. אם לא, אז כל תביעת האוצר לא קיימת.

א. הכט:

אנחנו - הממשלה, שר האוצר ושר הפנים יחד - נבקש מהרשויות המקומיות שלא לפגוע אם עסקת הבילה לא תושג. ההנחה היא, שהיא אכן תושג. אבל אם לא, האלטרנטיבה היא בדיון עם השלטון המקומי לגבי 1976. אז קרוב לוודאי שגם הארנונה הכללית תועלה.

ועוד משהו לגבי ענין הפיתוח: לשנה זו נעשה צמצום ריאלי. כידוע, הוועדה לשלטון מקומי המליצה שהם לא יקבלו מלוות מהבנקים. כך שכל המימון יבוא מקרן שתועמד לרשותם. ב-1976 בקשנו מהרשויות המקומיות להכין לנו חומר על כך. וכך היה, כל הרשויות המקומיות הכינו חומר זה, וכבר הגברנו את היקף ההון. ההוצאה לפיתוח היתה הוצאה נומינלית שהיתה ב-1975.

בחציב המדינה לא עלו כמעט הסכומים ב-1975 לעומת 1976, וב-1977 הם ירדו. זאת אומרת, אי הכרה של בעיות לגבי פיתוח.

על כל פנים, מלוות מבנקים - לא התקבל. הסכומים היו של 600 מיליון ל"ב-1976 במלוות מהבנקים.

בהמשך לזה, בשנת 1977 חמצאו סכום של מיליון לירות שהופעל ע"י משרד הפנים כאשראי. הכוונה להגיע להסכם אם זה יאושר. להגיע להסכם עם הרשויות המקומיות.

אנחנו מתכווננים לעשות הסכם עם כל רשות מקומית, תוך דרישה להסכמה שכל רשות מקומית לא תפנה לבנקים לקבלת מימון.

א. ורדיגר:
מר הכט בא במקומו של פר רותם, ואני מברך אותו על תפקידו החדש. אני מקווה שיהיה שיתוף פעולה.

מדבריו של מר מליון אני חושב, שהתחזית שלך - מר מליון - היא קודרת מאד. זה נוסף לגרעון מתמיד של כמה מאות מיליוני לירות. מר מליון אמר שאחרי שיעלו את המסים ב-40%, ולא לפי דרישה או המלצה, אבל האוצר אינו מסכים להעלות מעל 25%, ולכן הם יעמדו בגרעון של כמה מאות מיליוני לירות. כלומר, אם יעלו את המסים ב-40%, לפי התחזית של השלטון המקומי - אני חושב שזה יהיה בלי שיפור שירותים, וגם בלי הרחבתם. ומר הכט אמר שהאינפלציה הדוהרת היא שגורמת למצב זה.

אני חושב שהתחזית היא באמת קודרת.

לפני שנתיים-שלוש עלתה בפנינו הבעיה של העלאת מסים עירוניים. אני חושב שאני אז העליתי הצעה זו - שהוועדה צריכה לדון על ההצעה שדובר עליה בזמנו - שכל המסים יאוחדו. כלומר, כפי שאוחדו הארנונות בזמנו, וזה התקבל יפה.

אנחנו צריכים להגיע למסקנה שהרשויות המקומיות סמוכות על שולחן הממשלה בכל התקציבים. באים לאוצר ממילא, ודורשים תקציבים, אם זה ע"י לחצים וכו' - ומתחילים להוציא כמה מאות מיליוני לירות. כך זה קורה מדי שנה בשנה.

א. ורדיגר:

אני מעלה רעיון זה למחשבה. שהוועדה שלנו תחשוב על כך. האם זה לא יהיה נכון שאנחנו נדון בנושא שאנחנו סמוכים על שולחן הממשלה. כלומר, שהשלטון המקומי סמוך על שולחן הממשלה, וגם צריך לממן להם את הכספים האלה. חינוך-בריאות-סעד - כל אלה מהווים 75%.

אני זוכר ויכוחים שהיו לפני כמה שנים בכנסת, ואז היו חברים ברשויות המקומיות שהתנגדו להצעה זו. הם טענו שהצעה זו מחסלת את השלטון המקומי, ושלשלטון המקומי אין מה לעשות.

אני חושב, כי הטלת מעמסה נוספת של 40% על האזרח - ואנחנו נגיע לזה על אף התנגדות האוצר - אני חושב שאין האזרח ראוי לכך. לא ניתן לדרוש מהאזרח הקטן - והרי רוב הציבור הוא "אזרחים קטנים" - כך שאי אפשר להטיל עליו מעמסה נוספת של 40%.

אנחנו צריכים לחשוב מה עלינו לעשות. אני חושב, שאנחנו, ועדת הפנים, היא הכתובת לבדיקת נושא זה.

ח. קאופמן: הערה אחת: השירותים לעיריות אינם עומדים בגובה ההתייקרויות של החמרים. אני נמצא בעיריית פתח-תקוה, ואני התרעתי על כך. מתברר שרוב המכרזים, הם מעל. אני אומר שיש מיתון במשק. דבר זה נבדק. לכן מחיר העבודה כיום שונה ממה שהיה בעבר.

אם בעבר היה מכרז, אז הייתה מוגשת הצעת של אחד או של שני קבלנים, ואילו היום אתה מקבל 15-20 הצעות. זה שיש התייקרויות ואינפלציה - אמת; זה שעיריות מתמודדות עם ההתייקרויות - גם כן אמת. אבל יש חוזים ולמרות שאתה מקבל בעבודה הרבה יותר זול - הם מקודשים, וזה אסון. (נ. אליעד: ואם המחירים משתנים?) זה צמוד לאינדקס הבנייה. זה כתוב.

אני מציע לאחד את התקציב הרגיל עם תקציב הפיתוח. אני חושב שזה מביא לכל מיני התחכמויות. לדעתי, רוב חברי מועצת העיר אינם עוקבים וגם אינם מסוגלים לעקוב אחרי הדברים. אני מוכן להעיד לגבי עיריית פתח-תקוה, הם אינם יודעים מה קורה שם. פשוט קשה. צריך להשקיע המון מאמצים בזה. הרבה עיריות נמצאות במצב דומה. צריך לאחד שני תקציבים אלה.

כאשר יהיה איחוד התקציבים, אז יש יותר אצבע על הדופק.

הייתי מציע שעיריות יגישו תחזיות לחמש שנים. יש הרבה תופעות לא חיוניות. אחוז מסויים של תקציב רגיל ילך לפיתוח. בזמן מיתון זה יהיה לאחזקה יותר נכונה. הנה, שמענו שראש עיריית ירושלים - טדי קולק - אמר "מה אני צריך 200 דירות ומתקנים רגילים שבונים לי, הרי לא אוכל להחזיק אותם".

מר מליון אומר שההתייקרויות מסתכמות ב-200 מיליון ל"י יותר מהתקציב. לדעתי, אזרח לא יוכל לעמוד בזה.

ח. קאופמן:

המלחמה בין הרשויות והמקומיות לבין האוצר היא לגבי 250 מליון ל"י מתוך למעלה מ-10 מיליארד ל"י. האזרח הקטן, ואולי הבינוני - לדעתי, האזרחים הקטנים פוטרם אותם ממסים. אבל אלה בעלי הכנסה של 3500 ל"י הם אינם פטורים בחינוך תיכוני. הם עומדים בכל העול של המסים הממשלתיים והעירוניים. זה יוצא מהכנסה פנויה, כך שזה חמור מאד. יהודי שמרוויח 4000-5000 ל"י, נשאר לו לאחר ניכוי מס הכנסה ועוד - 3000 ל"י. בזה הוא מחזיק דירה בבית משותף וכל המסים העירוניים. ואם יש ליהודי כזה שני בנים בבית ספר ובגן, אז נופל כל העול של ההכנסה על מסים, מים והיטלים אחרים, כך שלא נשאר לו ולא כלום מתקציבו. אלו הן עובדות החיים.

אני חושב שהעלאה ב-40%, זה מעל יכולתו של האזרח. אני חושב שכאן צריך להיות פיצוי או השתתפות ממשלתית יותר גדולה. 280 מליון ל"י זה 40% עליה של מסים.

ועוד הערה: אני חושב שהיה רצוי להקים בנק של השלטון המקומי, שהוא יקבל את הכספים מהבנקים, צמוד או לא צמוד. לדעתי, בנושאים אלה יש השתוללות. אני מתחיל מהבית - מפתח-תקוה. מבקר המדינה הראה לי משהו - לוו מבנק מסויים בצמוד, ושלמו כ-70%. העירית לוקחת 10 מליון ל"י לצורך תקציב פיתוח, והיא לא מבצעת את הפרוייקט במהירות. היא לוקחת 13% צמוד, ובסוף השנה - 35%. יש עקיפה של האוצר. היא מקלה על הבנק.

אני רוצה להוכיח, שחייב להיות קצת יותר פיקוח ובטיטה נכונה - שצריך לאחד את התקציבים הרגיל והפיתוח; נושא של ההלוואות עולה הון תועפות לעיריות. אני חושב שאילו היה איזה בנק מרכזי של רשויות מקומיות, אז היה יותר טוב. עיריה שלא השתמשה בכסף, אז היא מקבלת רבית.

היו"ר י. ארידור: אני רוצה לברך את ח"כ חיים קאופמן. הוא יושב איתנו בוועדת הפנים, והוא יסייע לנו במומחיותו בתחומים המוניציפליים.

א. גבלבר: אני מברך את חבר הכנסת קאופמן, שהוא חבר כנסת חדש בכנסת בוועדה. אני חושב שהוא ראוי לתפקידו, ואני מאחל לו הצלחה בתפקידו.

אני חושב שהדיון הוא דיון חוזר. כל מה שהיה לנו חזר. היו לנו הסכמות, והיה גם נסיון. אני בדעה שרשויות מקומיות צריכות להעלות את המסים, מפני שכל התקלות שיש להן לוחצות עליהן. כך היה גם בעבר, והן לא העלו את המסים.

המסים של המדינה עולים. הם צמודים ולכן הם עולים אוטומטית. מסים של עיריות הם אבסולוטיים. מס עסקים מטילים בסכומים, ולא אחוז מסויים מהכנסה.

אמרנו שצריך לאחד את המסים, ושצריך להיות אחוז מסויים. אמרנו את זה. עכשיו לא נוכל להגיד דבר חדש. כל זמן שקיים מצב זה, אז ברור שהעיריות צריכות להעלות את המסים, כי אחרת מתעוררת בעיה של גרעון שעולה משנה לשנה. יש רבית שגם

א. גבלבר:

כך עולה. בנוסף לכל זה, יש גרעון של שנה חדשה, כך שהדבר ילך ויהיה גרוע יותר משנה לשנה.

ההסתדרות לא נותנת להם להעלות את המסים. אני לא מציע שוועדת הפנים צריכה להיות הגורם לעשות את זה. הם צריכים להיות יותר חזקים, ולא יותר חלשים, שכך אין להם פתרון אחר. מכל מקום, מעורבות אין אתה פתרון קונסטרוקטיבי. אני לא מציע שוועדת הפנים תגיד "לא".

אני חושב שאמרנו דברים נכונים גם לגבי הבנק. נושא זה היה בדיון לפני חצי שנה. צריך שיהיה בנק.

איחוד הקציבים אינו מוסיף אף פרוטה --
(ח. קאופמן: אבל זה חוסך) זה לא חוסך, כי הם נמצאים בפיגור רב. אני מכיר את הדברים האלה מקיבוץ. הצרכים עולים וצריך לפתח. בשביל מה קיימת עירייה אם לא על מנת לפתח שירותים? מכל מקום, אין הדבר משנה את עצם העניין. תקציב פיתוח זה דבר אחד, ותקציב שוטף זה דבר שני.

מה שאמר כאן ח"כ קאופמן - זה יעלה את ההוצאה השוטפת, וצריך לקחת את זה בחשבון.

אני מסכם: אמרנו יחד דברים די טובים. אין לנו הרבה לחדש. גם העיתוי איננו טוב. עוד מעט יש בחירות. אני מציע לא לומר שאין להעלות את המסים. מספיק שהמצב לוחץ. מספיק שההסתדרות לוחצת. ועדת הפנים לא צריכה לומר את ה"לא", כי אין לנו אפשרות לתת להם יותר כסף. (ח. קאופמן: מאיפה האזרח ישלם מסים?)

הוא רוצה שירותים, אין לו הכנסה, אבל הוא רוצה שירותים, אז הוא חייב לשלם עבורם. (ח. קאופמן: טיב השירותים היום יורד) מי ישלם, המדינה? זה אותו דבר. אז המדינה תשלם יותר. אבל כשזה לחוד, אז האזרחים ישלמו. מכל מקום, זה איננו עולה אוטומטית. אני תמיד הייתי בעד העלאת המסים. בעד כל השירותים שאני מקבל, אני משלם. אני לא מקבל מהמדינה יותר מכל אזרח אחר.

ד. קורן: אני רוצה להצטרף לברכות לחבר הכנסת החדש - חיים קאופמן.

אני הייתי ראש מועצה אזורית, וחברי קבוצים שלמו מסים למועצה. הם משלמים מסים לצרכים מוניציפליים, ומסים אלה הם יותר גבוהים ממה שמשלם אזרח מהכנסתו הפנויה. החזקת ילד בבית ספר עולה לי פה-ארבעה יותר מאשר לך. פעם זה היה בפתח-תקוה 80 ליי למשפחה עבור ילד, ואילו חבר קיבוץ משלם 350 ליי, וזה רק לצרכים מוניציפליים גרידה.

במידה שאתה רוצה להביע דעה בנושא זה, אז קודם כל עליך ללמוד את העניין, ושנית לא לדבר בלגלוג. אמרת "הלא כולנו יודעים שקבוצים אינם משלמים". סיפור זה נאמר ע"י אנשים אינטליגנטים. כך שזה לא נראה לי.

לא מחלקים טלוויזיות לחברים, כי אין כסף, כי יש הוצאות חינוך וכבישי גישה. אלו הן הוצאות מוניציפליות מובהקות.

הטענות שלי למשרד הפנים הן: אני חושב שמשרד הפנים ראוי "ישר כוח" על פעולתו בחקופה האחרונה, והאוצר ראוי בהחלט ל"ישר כוח" על זה שהוא נענה, והלך לקראת הרשויות המקומיות.

אני חושב באופן ברור כי האוייב הגדול ביותר של הרשויות המקומיות זה האינפלציה. ההעלאה הזו של 40% מזינה את האינפלציה. כך שלא הייתי אומר להגדיל את המסים, ולא להוסיף 40%. אני אומר שאם יעשו את החישוב, אז יראו כי אסור להעלות ברשויות המקומיות יותר מ-40%, שכן הרשויות המקומיות לא צריכות להיות גורם לאינפלציה. אני נמצא באגודה של ארץ-ישראל יפה, ושם המשכורות הן בהתאם. זה הכל על חשבון הציבור. צריך לדעת את זה. צריך לדעת שהרשויות המקומיות אינן "סמן" ימני בצבא.

דברנו רבות והגענו למסקנות, ואני הצעתי בישיבה הקודמת, ואני חוזר ומציע, שני דברים: הנושא של קיצוץ במנגנונים - יש אצלנו נציגי סיעות שמציעים לקצץ במנגנונים של הממשלה --- (היו"ר י. ארידור: לא לקצץ, אלא להקפיא) אני טוען שבממשלה צריך להקפיא משרות ע"י קצוץ. לקחת מהמאגר הפנימי. להקטין את האבטלה שיש בממשלה וברשויות המקומיות. לדעתי, אתם אינכם עושים מספיק בעניין זה. הנה, ראש עיריית ירושלים אומר שבמנגנון העירוני עובדים 5500, ואילו בעיריית תל-אביב - 11 אלף איש.

(א) צריך להתייחס למנגנונים, וצריך להתייחס לשירותים. יש בעיות של בתי ספר תיכוניים, או הוצאת אשפה. מדוע לא מבצעים את הרעיון לגבי הוצאת אשפה ע"י מיחזור האשפה למשק, דבר שיכול לפתור בעיות של איכות הסביבה? יש בזה מין שיגרה איומה וראשי ערים נאבקים על מנת לכסות את ההוצאות.

צריך לשים את האצבע על הנקודות החלשות בעירויות. בערים הגדולות אינם וארייט להדרכה, אבל הם זקוקים להדרכה.

אנחנו רוצים למנוע זעזועים בממשלה, אבל נוספו 3500 עובדים. בעירויות אותו דבר. צריך להלחם עד הרמה בעניין זה.

ועוד: בכיוון ההפוך - באותה ישיבה שדנה על המצב הכספי בעירויות הצעתי למחוק חובות. מדינת ישראל מחקה חובות שהיו מוקפאים. החוב של חברת האשלג נמחק בעפרון.

קורה דבר פשוט: המאמץ של הרשויות המקומיות הוא גדול. החוב הכולל השנה מסתכם ב-6 מיליון ל"י. (א. הכס: 1.750 מיליארד ל"י); עיריית תל-אביב - 700 מיליון ל"י. זה כמעט פי-שנים. זהו כדור שלג. הולכים לבנקים ורושמים הלוואות, ואז ישלמו רביית של 30% --- (א. גבלבר: מחליפים מ-30% ל-17%)

חלק מנפח החוב הוא בגלל שלא שלמו בזמן. לכן העירויות פונות לבנקים. (א. יריב: אתה מציע מחיקה?) ולמה לסבסד? הנה, האופירה לא יכולה להתקיים, אז בקשה הלוואה כדי שתוכל לעמוד בתשלום משכורות. אני העליתי הצעה שנחמכה ע"י שר החינוך, שבמקום הלוואה מהבנקים לתת להם רבע מהסכום. 50 מיליון ל"י לתת לעירויות. מה גם שרוב כסף זה חוזר לממשלה. צריך לעשות מחיקת חובות.

ד. קורן:

איך מקבלים מימון ביניים? - משחררים להם נזילות של כספים. אבל הדבר הזה צריך להיות תכליתי. אנחנו אומרים שיהיה קצוץ במנגנונים; שהכל יהיה במתכונת סבירה; מחיקת חובות. מה זה לפתח? זאת אומרת לתת כסף מסובסד.

י. בארי:

כקודמי, אני אפתח בברכות לחבר הכנסת החדש חיים קאופמן. אין ספק שהוא נקלע לנושא שיש לו בו נסיון. אני מאחל לו, וגם למר הכס, הצלחה. לחלק מדבריו של ח"כ קורן אני מסכים. אבל אחזור ואומר שלא ניתן יהיה לפתור את בעיות המימון של הרשויות המקומיות, במובן הרחב, כל עוד לא יוציאו נושאים שהם ממשלתיים, ולא מוניציפליים. לדאבוני, לא חלה התקדמות במישור זה. ישבה ועדה שהיתה אמורה להכריע בשאלה, ולא הכריעה --- (א. גבלבר: לא בזה) גם בזה. הוועדה שהיתה צריכה להביא המלצות באיזה תחומים להשאיר ברשויות המקומיות, ואיזה בממשלה - לא המליצה, אלא השאירה לוועדת מומחים. שר הפנים הבטיח בכנסת להושיב ועדה ותכריע בסוגיית ההפרדה.

היתה ועדה שהמליצה בתחום התשלום, ובזה היא לא נכנסה. היא המליצה שתהיה ועדת מומחים שתבדוק בעיה זו. זאת אומרת, זה ענין של שנים.

אילו שפלו בנושאים מוניציפליים, אז מבחינת המימון היו פותרים בעיות רבות. בעיות כגון - נקיון, סילוק אשפה, מים, מאור - כל אלה אינם זוכים לטיפול הרצוי.

בתי חולים משרתים לא רק את תל-אביב, אלא את כל הנושא. בעיית האחיות גם כן בעיה קשה. זה גם כן העירייה?

כפי שאמרנו, זה לא יפתור את בעיות הללו

לשנה הבאה.

כאשר אומרים לקצץ במנגנונים, אין פירוש הדבר לקצץ את רמת השירותים. עובדה היא, שהאזרח במדינת ישראל איננו שבע רצון מהשירותים שהוא מקבל בעיריות רבות. ואם אמר ח"כ דוד קורן שהאוייב העיקרי הוא האינפלציה - הרי המנגנון וההוצאות במנגנון מהווים גורם נכבד באינפלציה. המשונאה הזו איננה של קיצוץ, אלא הקפאה - לא נראית לי. אנחנו יודעים שעובדים ימשיכו לשבת לעולמי עד, ואילו אלה הנמצאים בחוץ - אינם נכנסים. לכן יש כל מיני קומבינציות. חברות עירוניות מכניסות אחרים אחרים, כי אי אפשר לעקור עובדים ממקומם. הם אוכלים מבלי שיתנו תמורה בעבודה. משרד הקליטה הוא דוגמה מובהקת: בשנת 1969 שהיו 40 אלף עולים לשנה, היו במשרד הקליטה 900 עובדים. ואילו בשנת 1976 שבאו 20 אלף עולים - מספר העובדים שם הוא 1700.

מכל מקום, הקיצוץ במנגנונים זה חובה.

אני מצטרף להערתו של ח"כ חיים קאופמן שאין מקום להעלות את המסים בשנה הבאה. לא פסיכולוגית ולא מעשית.

היו"ר י. ארידור:

אני לא מתכוונן לחזור לכל
ה"אני מאמין" של הרשויות
המקומיות. אני שותף לדעתו של ח"כ בארי לגבי העלאת המסים
והגרעון של הרשויות המקומיות.

ברצוני לברך את מר הכט על
כניסתו לתפקידו החדש. אין ספק שהוא יאריך בתפקידו יותר
מאתנו.

יוצא מדבריו של מר הכט
כי המלצות ועדת קוברסקי-אילון-גפני בענין מימון בנקאי
לא התקיימו בשנת 1976. כך שאין פלא שהגרעון גדל.

אני לא מקבל שיכול לבוא
תכנון על בסיס העלאת מסים מעבר לאינפלציה הקבועה בתקציב,
או שזה לא בסדר כפי שזה מופיע בתקציב המדינה. אם 25%
זה מספר לא נכון, הרי זה תקציב רמיה. ואם זה נכון שהאינפלציה
היא של 25%, אז אין לשים יותר.

גרעון העבר צריך להיות

במסגרת ההסדר הכולל.

(ב) נשמע כאן מעין אולטימטום
של מזכיר השלטון המקומי - שהם יכולים להעלות את המסים.
אני מצפה שנגיד כי הם מעלים את המסים בהתאם למה שאומרים,
ואז הם יקבלו הקצבות בהתאם ל-25%. המרכז לשלטון מקומי
אומר שהם יכולים ושיש להם סמכות חוקית להעלות את המסים.

אני סבור שצריך לומר, שאם
הם מעלים את המסים מעבר לשעור האינפלציה הקיימת בתקציב
החזוי, אנחנו נוריד בשעור דומה את ההענקות שלנו. אני סבור
שאי אפשר לפתור את הבעיות של התגוששות שקיימת בין משרד הפנים
ומשרד האוצר והשלטון המקומי ע"י זה שיעלו את המסים לאזרח
ב-40%. האזרח מקבל עיקור של 30%, לכן אני לא מקבל שיוסיפו
לו 60% על שעור האינפלציה. אם זה 25% שמעלים והעיקור הוא
של 30%, הרי זה יותר מדי.

נציג האוצר הוזמן לישיבה זו,
ואף נאמר לנו כי הוא יבוא, והנה הוא אפילו לא טרח לבוא.
נציג משרד האוצר עושה מה שרוצה בענינים אלה. הוא לא טרח
להשמיע את דעתו, אם כי אני מסכים לזה שאין להעלות את המסים
מעל 25%.

אני מציע שבנושא זה יועמד גבול.
ואם כל הטענה של המזכיר לשלטון מקומי צודקת לגבי המימון, אז
אני מציע שאנחנו נחזק את ידיהם בזה.

היו המלצות של ועדת קוברסקי
לגבי הפסקת המימון בהלוואות. שיבצעו את ההמלצות האלה.
יש גם המלצות של ח"כ בארי - להעביר פונקציות מסוימות למדינה.
מבחינת השלטון המקומי לא תהיה בעיה בתחום זה.

מכל מקום, אני לא מקבל את הפתרון
ע"י העלאת המסים ב-40%. (א. יריב: נניח שיעלו את הארנונה ב-40%)
הם יעלו בין 25% ל-40%. ההפרש הוא של 100 מיליון ל"ש

הסך הכל הוא בין 9 ל-10 מיליארד ל"י.

א. הכט:

זה 100 מיליון ל"י.

היו"ר י. ארידור:

מר מליון:
עשיתי רשימה קצרה על מה אנחנו מדברים. אני אכין לוועדת הפנים רשימה על תשלום ארנונה כללית למגורים. אני לא מדבר על עסקים, אלא רק על מגורים:

באור יהודה, הממוצע של דירות הוא - 80 מ"ר --- (ח. קאופמן: זהו סטנדרט נמוך)
לפי מטר מרובע לחודש באור יהודה - 45 ל"י מכסימום - תלוי באזורים - ו-25 ל"י מינימום; נצרת עליה - 41 ל"י מכסימום ו-18 ל"י מינימום; קרית-גת - 30 ל"י לחודש; קרית-אוננו - מכסימום 25 ל"י ו-11 ל"י מינימום; באר-שבע - 66 ל"י מכסימום ו-11 ל"י מינימום; בתל-אביב - יש שם 6 אזורים שמשלמים 100 ל"י מכסימום לחודש. אלה דירות של 80 מ"ר --- (היו"ר י. ארידור: דירה של 80 מ"ר בתל-אביב, קשה שלא לשלם)
מכסימום 15 ל"י למ"ר לשנה.

אני גר בדירה של 90 מ"ר בתל-אביב באזור א', ואני משלם בדיוק שליש ממה שאני משלם לוועד הבית בעד אחזקה.

אם נוסיף לזה העלאה של 40%, זה מדובר על מכסימום שחשבנו, וזו הכוונה של הרשויות המקומיות שהמכסימום של הארנונה לגבי עסקים יועלה. בדיוק זה פחות. נניח שאף אם נוסיף 40% על 45 ל"י לחודש למשפחה שגרה בדירה של 80-90 מ"ר - הרי שאני חושב כי זו הוצאה הכי קטנה.

על מה אנחנו מדברים? על 40% שח"כ קואפצן אומר שלא יוכל לשלם את זה. (ח. קאופמן: אני אתן לך. אבל המספרים הם אחרים)

אנחנו מנסים להסביר שארנונה כללית שאותה משלם האזרח, היא הוצאה הכי קטנה בסל ההוצאות שלו. אין שום הצדקה לכך שבעד שירותים שהוא מקבל שהוא רוצה או לא רוצה אותם - מדובר בביוב, אחזקת תאורה ועוד. אני משלם היום פחות מ-10% מהעלות של כל השירותים שאני מקבל. (ח. קאופמן: היתר זה מס הכנסה)

אדוני, דעתי האישית היא, שצריך לבטל את המסים המסים העירוניים, כי אין להם ערך.

אדוני היושב ראש, לנו יש הערכת לוועדת הפנים --- (היו"ר י. ארידור: זה הדדי) הפתרון שלנו הוא, שאנחנו נעלה עד מכסימום 40%, כי אין לנו ברירה גם מבחינה מעשית. אנחנו חושבים שאין סיבה שאזרח לא ישלם יותר מאשר הוא משלם היום. הוא שוחזר במשך שנים רבות מארנונה כללית. (א. יריב: ההעלאה באור-יהודה, מה תתן?) באור-יהודה הוא ישלם 40% על 45 ל"י לחודש, כך שזה בערך 16-17 ל"י לחודש. ואילו המינימום זה 10 ל"י. (א. יריב: ומה זה יתן לך?) 300 מיליון ל"י יהיה הסיכום של כל ה-40%. אני אשלח לכם ב-20 עותקים את כל הפרטים.

א. גבלבר:
אני רוצה לומר כי בוועדת הפנים אף פעם לא סוכם על העברת פונקציה, ואיש לא התחייב לזה. לי יש בענין זה דעה מנוגדת. מכל מקום, איש לא התחייב בזה. הוועדה לא התחייבה להעברת פונקציות ---

י. בארי:
אמרתי ששר הפנים, כאשר השיב להצעות לסדר היום, אמר שהוא ימנה ועדה ושהיא תכריע בזה. אכן ישבה ועדה והחליטה בשאלות מימון.

א. גבלבר:
אני מתנגד לזה, כך שאין טענות לוועדה זו. אני רוצה להדגיש שאין לבוא בטענות על דבר שלא נדרש מהוועדה --- (י. בארי: השר הבטיח במליאת הכנסת) ועדת הפנים לא החליטה על כך.

אני בעד שלטון עצמאי. צריך להיות סידור לגבי גביה משותפת, וכעת המצב איננו כזה.

בענין מסים: אינני מוכן לקבל את הדעה של היושב ראש שאומרת כי יטילו סנקציות אם השלטון המקומי יעלה מסים. באיזה זכות? לדעתי, הסנקציה היא שלא יבחרו בהם. הגרעון יהיה יותר גדול, כך שלא יוכלו לתפקד בכלל. מכל מקום, אני סומך עליהם, יש להם אחריות לגבי השירותים שהם צריכים לתת. אם הם יחליטו על העלאה של 20% - אז יהיה 20%; אם על 40% - אז יהיה 40%. אנחנו לא נתערב. נלקחה בחשבון האינפלציה, לפי התחזית, של 25%-30%. אם כן, לא 40%, כי אחרת - כך טען ח"כ קורן - אתם תגרמו לאינפלציה. לדעתי, הרשויות המקומיות יקבעו מה לעשות, שכן יש להם זכויות מסויימות. יעשו את זה ביחד עם ההסתדרות.

אנחנו מחייבים את האזרח לשאת בשירותים ובמסים גדולים, רק בעיריות לא. אז נשלם להם מהקופה הכללית, ואז יטילו על האזרחים יותר מסים. את זה צריך לדעת. שכן אז יהיו יותר מסים. (היו"ר י. ארידור: אז יהיו מסים יותר צודקים). אני מקבל את זה. זה יקטין את הפקידות בעיריות, אם כי אינני יודע, משום שאני לא יכול להטיל את העול לצמצם את הפקידות של להט (עירית תל-אביב) כמו בירושלים.

היושב ראש יורם ארידור אמר כי החלטנו להקפיא משרות. זה לא קיצוץ. אם אומרים שכל מי שיוצא, לא בא במקומו - הרי זה לא להקפיא, אלא זה נקרא קיצוץ. להקפיא נקרא, לא מגדילים. (מר מליון: זה לא ניתן לעשות) לא ניתן לקצץ, אלא ניתן רק להקפיא. לא להעלות. מי שיוצא, לא ייכנס מישהו במקומו.

ח. קואפמן:
אני חושש מפני ההעלאה של 40% בתאריך 31 למרץ, כי אחר כך יגידו שזו שנה חדשה, ושצריך יותר. לדעתי, יש בזה "טריק". אנחנו הולכים לקראת בחירות לכנסת. ביוני תהיה ממשלה חדשה, ואז התקציב יהיה זמני. (מר מליון: "טריק" זה לא ניתן לביצוע) הארנונה של העיריות זה

ח. קאופמן:

חלק מהמיסוי והמיסוי האומלל שישנו. יש ארנונה כללית שעולה הון תועפות, כי זה אחוז מערך ריאלי של הדירה. האזרח משלם מס רכוש. אתה, כאזרח, משלם עבור דירתך בתל-אביב סכום עצום. בעבר היה נמוך - 50 אלף ל"י. היום מעריכים ביותר. אכן לאזרח יש נטל עצום.

אנחנו צריכים לדרוש הממשלה תשתתף בהעלאה זו. אם זה 280 מיליון, אז שהיא תשתתף בזה. אבל לא מעל 25%.

א. הכט:

בענין המצב הכספי היום: כאשר אמרתי שהתקדמנו - אני לא מקבל את הניסוח של מר מליון שצריך להעלות באופן אוטומטי, והתשובה ניתנה ע"י ח"כ קאופמן. עובדה, שיש מכרזים, ויש מקומות שאפשר לצמצם בהם בגלל אי עליית מחירים. ידוע לנו שאפשר לערוך תקציבי פיתוח, ואם אפשר להרוויח באיזה שהוא סעיף - הרי שעל ידי כך אנחנו מתקדמים.

אני אפשר לתקן חוזים שנחתמו לפני שנתיים רטרואקטיבית, ואת זה אנחנו משלמים עד היום.

כל מכרז שקשור לעבודה שוטפת, ושקשור בשכר - לא יכול לרדת. כך שמזה אני אפשר להרוויח.

לגבי 25%: אני מציע לא להצמד

ל-25%, כי זה קניות לרשויות המקומיות. ברור שאלמנט השכר עולה ב-33%, וזה מקובל בתקציבי המדינה. שם כלולים עניני הזחילה בכסף, קידומים ועוד. 12%-14% ישלמו תוספת יוקר באפריל.

איך ישלם האזרח? בודאי שזה נושא שטעון בדיקה. שמירת משקל גדול בשכר וגם במשקל ההוצאות אצל האזרח. איך סיבה שאלמנט המסים יקטן.

לגבי העתיד: ועדת זנבר שעליה

הומלץ במסקנות ועדת קוברסקי, הוקמה, ובה משתתפים 15 חברים, שחלק מהם הם מומחים, פרופסורים מאוניברסיטאות, חלק מהם בא מהשלטון המקומי, מנהלים כלליים - פנים ואוצר - כל הנושאים שהועלו פה יידונו שם. האם יעיל לבסס מערכת מסים ברשויות המקומיות, או חלוקת תפקידים - כל אלה ייבדקו באופן היסודי ביותר.

ועדה זו תעבוד במשך שנה, ולאחר מכן

תכתוב את המלצותיה, וזה יקח עוד חצי שנה. (מר מליון: נתנו לוועדה זו זמן של 20 חודש) אנחנו תולים תקוות רבות בוועדה זו.

לכן אני אפשר לשנות משהו בחלוקת

תפקידים. מכל מקום, אנחנו עומדים על הענין של שמירת המשקל בארנונה כללית.

בענין הסנקציות: אנחנו מקווים

שחיה עיסקת חבילה גם במסים העירוניים.

האם זה אי העלאת מסים בכלל, או
הכוונה להעלות ב-25%?

היו"ר י. ארידור:

העלאת מסים ב-25% עד 30%.
עמדת הממשלה היא, לא להזניח ולא

א. הכט:

להקפיא את המסים באופן טוטלי.

הסכום הזה של 200 מיליון ל"י,
איננו כה פשוט. אם תהיה עיסקת חבילה, אז משרד הפנים ימצא
מקום ליישם את זה, וגם לתת תשובות.

חודה רבה. הישיבה נעולה.

היו"ר י. ארידור:

הישיבה ננעלה בשעה 11.20.